

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжии). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рускописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 3) с. від стрічки.

Новий рік шкільний.

(+) Після довшого літнього відпочинку вертає молодіж до школи, щоби дальше збогачувати свої відомости наукою і при-способляти ся до ріжних заводів життя та відтак зайняти якесь становище серед су-спільности. Чимало молодіжи в перший раз переступає шкільний поріг, або входить на дальший виспий ступінь шкільний. З рі-жних прояв і змагань серед рускої суспіль-ности протягом літа можна допевняти ся, що она щораз більше доходить до сеї сьвідомости, що школа се кріпка підвали-на нашого культурного і національного розвитку, що молодіж — се будуччина ру-ского народу і яка буде наша молодіж, та-ка й будуччина наша. Тимто можна споді-вати ся, а се виявить ся по скінченю і о-повідненю вписів в найблизших днях, що число рускої молодіжи в школах значно зросло в порівнаню з давнішими роками. Справді повинна руска суспільність придер-жувати ся стверженої довговіковим до-сьвідом народної приповідки: «Не вважай на врожай, сій жито, жниво буде!» і йдучи за природом сего народного голосу, повин-на щораз більше змагати до того, щоби руска молодіж щораз громаднійше запо-внювала школи всяких категорій. Багато областей життя у нас зовсім не тиканих, лежить облогом, а наша молодіж до дуже недавного часу кидала ся переважно в од-нім напрямі. Нині можна вже помітити і в тім згляді ліпший зворот, нині вже і батьки і ученики зрозуміли по части, що треба брати ся до роботи на всіх областях людського знаня і життя.

Колиж молодіж вступає знов у шкіль-ні пороги по довшій відпочинку, то ми їй не лише як найщирше бажаємо найкрас-ших успіхів, але й в імя добра і поступу народного звиваємо її до щирої, ревної і невинучої праці. Народний обовязок пока-зує рускій молодіжи брати ся до науки з найбільшою саможертвою і ревністю, бо на неї покладає нарід усі свої надії в бу-дуччині. Тимто не пора гайнувати їй доро-гий час, та марнувати тяжко зароблений і на єї просьвіту й науку ложений гріш, а пора зрозуміти, що ми лише наукою і образованєм зуміємо добити ся красної до-лі, зуміємо стати поруч інших культур-них народів. Як посієш, так пожнеш, як собі постелиш, так ся виспиш. В тих при-повідках зложив руский нарід глибоку правду ствержену віковим досьвідом, не-хай же руска молодіж користує ся сим до-сьвідом в своїм житю. А поет Грінченко справедливо звиває:

«Праця єдина з недолі нас вирве:
Нужи до праці, брати!
Годі лякатись! На діло сьвяте
Сьміло ми будемо йти,
Сьміливо, братя, до праці ставайте,
Час наступає, — ходім!
Дяка і шана робітникам щирим,
Сором недбалим усім!»

Отсими словами і ми звиваємо руску молодіж з почином нового шкільного року.

Але не можемо обминути сеї хвилі, щоби і до рускої суспільности не зверну-ти ся при сій нагоді кількома словами і пригадати їй народний обовязок. Велика частина рускої молодіжи при найщиршій волі, при найревнійшій праці не може сповнити своїх обовязків, не може видер-жати на своїм становищі, не може дуже часто покінчити своїх наук і покидає не-раз з важким болем серця шкільні мури для недостачі прожитку. Правда, що жерт-волюбністю руского народу здвигнено чи-мало бурс та інститутів, де поважне число рускої молодіжи має приміщенє, догляд і иншу поміч. Але скількож то ще тиняє ся нераз безприютних, а дуже часто і ті бур-си та інститути не в силі покрити тих ви-датків, які на них тяжать. Отже з новим роком шкільним повтаряємо те, що ми пи-сали в тім згляді перед кінцем минулого року, що дрібними але численними, грома-дними датками і жертвами уможливімо ру-ским бурсам та інститутам сповненє і мно-говажного і трудного обовязку супроти мо-лодіжи і народу. Організуймо-ж таке гро-мадне збиранє жертв і датків в натураліях і грошах, а се оплатить ся в будуччині сторицею.

Др. Кербер у Львові.

Депутатія Русинів.

По загальних представленях в намісництві перед д-ром Кербером, прийшли в черги депу-татія, а першою була депутатія руско-народно-го віча, зложена з трех депутатів: проф. Роман-чука, д-ра Окуневського і д-ра Озаркевича. В єї імени промовив провідник депутатія Романчук ось якими словами:

«Ваша Ексцеленце! — Мужі довіря руско-го населеня явили ся тут зі столиці і з пооди-ноких повітів східної Галичини, щоби вказати Ва-шій Ексцеленції яко найвишому керманичеві політичної адміністрації та судівництва на голо-вне лихо нашого краю, та недостачі і хибн гали-цької адміністрації, від яких наш нарід і край тяжко терплять, та покласти Вашій Ексцеленції на серце усуненє того зла». — (Тут пропускає-мо часть промови, сконфісковану Прокурато-риєю. — *Ред.*) — «Управу громадску віддає ся часто на найбільшу шкоду самої громади людям неспосібним або індивідуам прямо по-ганям, щоби при їх помочи держати громади в повній зависимости, а передовсім обезпечити всякі вибори до репрезентації повітової, краєвої і державної. Самі вибори — річ аж надто зві-сна. Права рускої мови в уряді, суді, школі не респектують ся. Поведенє з селянами є пра-вильно — паньске, часто грубе; якого свого права може добити ся руский селянин, особли-вож в адміністраційній дорозі, лише з найви-щою трудностю». (Тут знова сконфісковано. — *Ред.*) — «А те невиносиме положенє в заразом одною з причини сильного еміграційного руху з краю — селян до Америки а учителів на Бу-ковину.

«На инні вкочочуваня наших національних і політичних, признаних нам основними закона-ми прав, на наше упослідженє так культурне як і економічне — як прим. на недостачу руских

шкіл — не будемо тут з окрема вказувати, бо вони суть впрочім центральному правительству звісні. Але також і на галицьку адміністрацію жалували ся вже Русини в численних петициях, жалобах, меморіялах, інтерпеляциях і промовах послів а навіть і в спеціальних депутациях, але зарада на те непослідувала а винні дістають єще заохоту в своїй роботі, одержуючи радше нагороду за свою діяльність чим кару. Що біль-ше, у деяких виробив ся навіть погляд, що на-дужитя в інших напрямх можуть бути покриті докучливим поведенєм супроти Русинів.

«Ми звертаємо ся отже до Вашої Ексцелен-ції з прошенєм вглянути в єї відносини і пере-сьвідчивши ся про правдивість нашого предста-вленя річи зарядити усуненє лиха. Ми не хоче-мо по дотеперішних досьвідах побільшувати чи-сла наших меморіялів, а хочемо тільки вказати на наше право — те право, щоби нас трактовано в єї державі так само як всі инші єї народи.

«Ваша Ексцеленце! Довгий сумний досьвід показав, що нас видавано на поталу нашим про-тивникам, що між ними а центральним прави-тельством бували порозумія на наш кошт і на нашу посередну чи безпосередну шкоду — по-розумія, які зі становища справедливости за-слуговують на засудженє, а зі становища держа-вної політики суть на довшу мету безусловно шкідливі, хочби й приносили деякі мнїми хвиле-ві вигоди. Ми правді не хочемо вірити, щоби такі порозумія мали й дальше ще розвивати ся і мусимо надїяти ся радше основної зміни систе-ми практикованой супроти Русинів — а се тим наче, що як-раз тепер де инде (на Шлеску — *Ред.*) усунено менше прикрі обставини помимо того, що перепони були о много тяжші. Ми о-днач хочемо в кождім случаю сповнити наш обовязок супроти краю і держави, остерігаючи дуже серіозно кожде правительство перед про-довжуванєм дотеперішної політики супроти Ру-синів».

На промову речника рускої депутатія від-повів др. Кербер, як ми то вже вчера подали, успокоюючо, що правительство поставило таку програму, аби всі народи Австрії була вдоволе-ні і жаден не був упосліджений. Міністер має при тім повне довіре до намісника, котрий буде по думці інтенцій правительства поступати. Впро-чім радить, аби противности, які суть, лагодити, а о скілько буде потреба, то буде старав ся сам зарадити. Запевнює, що правительство буде су-проти всіх народів, отже і Русинів, однаково по-ступати».

Резолюції віча.

В звязи з попередною промовою стоять і резолюції поставлені на вічу в сали Фільгармо-ній референтом др. Евг. Левицьким, а прийаті од-нодушно вічем. Наводимо з них дальші, бо решту сконфіскувала прокураторія: I і II резо-люції що-до адміністрації Галичини сконфіско-вані, а дальші звучать:

III. Віче галицьких Русинів констатує, що др. Кербер веде ту саму політику супроти руско-го народа як і єго попередники, і висказує єму з тої причини своє повне недовіре — а з окре-ма висказує всенародний і однодушний протест проти тої промови, котрою др. Кербер в часі дебати над галицькими страйками в австрійсьім парламенті відіслав Русинів з їх жалобами до Галицького сойму.

IV. Віче робить відвічальним за всю полі-

тику супроти Русинів, так в краю як і державі т. зв. рішачі круги австро-угорської монархії.

Крім того по прочитаню тексту промови, яку виголосив пос. Романчук іменем рускої депутації до д-ра Кербера прийнято отсю резолюцію:

У. Всенародне віче вислухавши текст промови пос. Романчука яко репрезентанта рускої депутації з краю до д-ра Кербера, ухвалює, що сю заяву піддержує ся однодушно і в повній основі.

Резолюцію поставлену п. Цегельским при кінці віча, після справодання п. Романчука з висліду депутації, не допустив п. к. правительственный комісар під голосоване.

Меморіал москвофілів.

Між депутаціями, які представили ся др. Керберови, були також делегати «Рускої Ради» і «Народнаво Савета», в склад яких входили послы Барабаш, о. Мазикевич і о. Єффинович а проводив ім др. Добрянський. Депутація вручила меморіал, в яким жалують ся на галицькі власти, що на кождім кроці гноблять Русинів, а відтак поставили ось які постуляти: Руске населене Галичини, стоячи незломно при жаданю цілковитої самоуправи руского народу в Австрії, домагає ся в сій цілі утвореня в частій Галичини і Буковини, замешканих руским населенем, окремої національної провінції, з окремих соймом і окремою адміністрацією. Понеже се може наступити тільки в разі перестроєня цілої австрійської монархії на національних основах, то на разі предкладаємо вашій ексцеленції слідуєчі жаданя руского народа:

а) повного і справедливого примінюваня існуючих законів державними властями також супротив Русинів; б) заведеня у східній Галичині, прилученій до Австрії як окрема провінція під назвою Червоної Руси, руского язика у внутрішній службі всіх властей; в) заведеня загального, безпосередного, тайного права голосованя до всіх праводавчих і автономічних інституцій; г) зміни міністеріяльного розпорядження з 1869. р. про урядовий польський язик в Галичині; д) знесеня міністерського розпорядження, заводячого фонетичну правопись в школах (!).

Дальше підносить меморіал, що руске населене є противне ухваленим галицьким соймом рентовим оселям та окружним громадам. Вкінці меморіал домагає ся помочи держави з причини нещастя посухи і просить, щоби уділені правительством субвенції були розділювані по справедливості всім селянам, без згляду на се, які мають політичні пересвідчення.

Демонстрація на улиці.

Коли др. Кербер в дальшій тягу уділяв приватних авдиенцій в намісниківській палаті, збула ся тимчасом дуже прикра сцена туй під боком намісництва, на Цловій площі. Як ми вже згадували, по скінченім вічу згрупували ся учасники віча до демонстраційного походу. З відкритими головами і з піснею «Ще не вмерла Україна» та «Не пора» на устах пішли улицями Краківською, через Ринок, Галицькою на Бернардинську пл. і скрутили улицю Чарнецкого до намісництва. Дивним дивом, хотяй комісарі і агенти ішли поперед того походу, ані не звивали єго розійти ся, ані не здержували, а допустили аж до виходу Личаківської улиці. Доперва тут нараз з площі перед намісництвом причвало кількох кінних поліціянтів, а зза корчів на Цловій площі висунув ся відділ піших. На зазиви поліціянтів товпа не цофнула ся, а тільки перла в сторону до намісництва, тож прийшло до бурливих сцен. Кінна поліція добула шабель і плазуючи покалічила кілька осіб; під кінськими конитами також потерпіли деякі демонстранта, а одну заледви десятилітню дівчинку мали тяжко покалічити. Арештовано двох сьвящеників, двох академиків, одного челядника і одного гімназіального ученика.

Звиджене міста.

По скінченю послухавь др. Кербер поїхав до шляхоцкого казина на снідане, яке дав на єго честь президент Тхожницький на 34 осіб. Відтак зложив візити кравчому маршалкови і владикам трех обрядів, а по візитах о год. 5. поступав до намісниківської палати і звідси в товаристві намісника, радника міністерства Бляй-

лебена і радника правительства Залевского поїхав звиджувати місто. В Осолінеум оглянув др. Кербер музей, галерию образів і бібліотеку в товаристві куратора заведеня кн. Любомірського. Відтак поїхав др. Кербер до Ставропігії, де при вході нововибудованого дому прийняв єго «савет» з радником Герасимовичом на чолі. В музеальних саялах, які містять ся на другім поверсі, сеньор інституту представив єго історію і показував та пояснював находячі ся в музею старинні памятки, як образи, гобеліни, викопки і др. Міністер президент розпитував ся також про розміщене і відбудоване чотириугольного каменеця належачих до інституту; вкінці підписав ся в пропамятній книзі, походячий єще з 1564 р. і зійшов друкарні інституту. Зі Ставропігії поїхав др. Кербер до міської різні, де круг видійших радних з бурмістром д-ром Малаховским на чолі прийняв єго і опроваджували по всіх убіаціях для битя худоби, полоканя, вареня, холодження, машин, як і торговицю товару та доїздовий шлях. Звідтам повернули Жовківською улицю, через велізничу рампу, Замарстинівською попід нововибудовану школу ім. Собіського (!), потому знов Жовківською і Кравівською та Скарбківською улицями попід міський театр, а звідтам улицями Гетьманською, Ягайлонською і Третього Мая коло памятника гр. Голуховского, звідси ул. Словацкогo попід будинок почт і телеграфів, в гору Сикетускою улицю, попри руску духовну семинарію, кошари жандармерії. За костелом Марії Магдалини звернено на улицю Крижову між виллі а відтак на ліво новою дорогою Ісаківича на Вульку і через лісок на Вульці доїхано до кадецької школи, а відтак на повиставову площу. Звідси найкоротшою дорогою улицями св. Софії, Зиблікевича, Паньскою і Бернардинською площею, вернув др. Кербер до намісниківської палати о год. 7. вечером.

У красивого маршалка.

О год. 1/28 поїхав др. Кербер з намісниківської палати на обід, виданий в єго честь краєвим маршалком гр. Станиславом Баденім на 40 осіб. Підчас обіду маршалок краю виголосив тоастову промову, в якій сказав між иншим: «Бажаю на нині бажаня і надії краю уняти в одно положене і кажу: щоби Ексцеленція ви пересвідчили ся підчас свого, на жаль надто короткого побуту серед нас, що галицький сойм, осуджуючи найнагліїші потреби краю на властивий спосіб, предкладає ті потреби заєвгди в уміркованій формі, маючи при тім згляд на інтереси цілої монархії, супротив чого уважає себе у правним очікувати здійсненя своїх ухвал і бажань». На внесене своє многолітствіє відповів др. Кербер довгою, дуже знаменною промовою, якої ширший зміст відкладаємо до слідуєчого числа задля браку місця. О 10. вечером відбуло ся прийняте у маршалка краю, де явили ся арцибіскупи польський і вірменський і велика сила автономічних достойників та аристокрації. Др. Кербер приїхав один з перших і розмовляв живо серед забави, яка перетягнула ся майже до 12. години в ночи.

Япаньско-російська війна.

Під Ляояном.

Часть російської опії була вже від початку війни огірчена тим, що російські гармати забирають Япанці як трофеї, що плекають російських ранених та ховають погябших, щоби чванити ся своєю гуманністю та полонять російських вояків і офіцирів. Чому, питають, у нас нема ні япаньских полонників, ні япаньских гармат. Отже деякі дневники поясняли, що се неминучий вислід тактики уступаня, яку уважав за потрібне зарядити Куропаткин. Часом лїпше гармату, яка нанесла стілько шкоди неприятелю, оставити на місці, тимбільше, вчинивши єї неужиточною, як таскати ся з нею у відвороті. Так само діє ся і з раненими та погябшими, які лишають ся на оставленім терені. Але прийде час — потішали — що і ми будемо мати япаньські гармати і япаньских полонників! Тож тепер повитано з радостію перший транспорт япаньских полонників зпід Ляояну і першу звістку про занятє поверх 40 гармат Япанцям, бо се немов заповідь для Росіїи відверненя щастя

в теперішній кампанії. — Генерал-поручник Сахаров телеграфує до генерального штабу під вчерашною датою: Япанці атакували нині (вторник) від год. 5. рано аж до год. 9. вечером наші передні позиції коло Ляояну на лівім березі ріки Тайшего. Огонь артилерії і карабіновий доходив кілька разів до найбільшої сили. Найсильніші атаки виконували Япанці на наш центр і на праве крило. Ми відперли багато неприятельских атаків, причім наші війська виконали також ряд атаків на цілім фронті на Япанців. Прийшло до борби на багнети. Кілька підчас борби занятих Япанцями позицій відобрано назад. Підчас поєдинку артилерії ривалізували наші батерії з успіхом з неприятельскими батеріями. Коло 4. години пополудни замічено, що знатні неприятельські сили старають ся обійти наше праве крило. Стягнуто кілька баталіонів з головної резерви і они рушили на Япанців. По довгій борбі ударемнено їх маневр обходу і змущено неприятеля до відвороту. — Дальше ген. Сахаров доносить: Поведене наших війск є надзвичайно браве. Вістка, оголошена війскам дня 26. с. м., що герої з Порт-Артурса відперли всі атаки Япанців, прийняли вояки з радостію. Ся вістка поділлала корисно на духа вояків і они бажають наслідувати своїх хоробрих товаришів з Порт-Артурса. Наші страти недокладно ствержені, на кождий случай є великі. Судячи по ранених, яких осмотрили санітарні стації, загальна страта буде виносила поверх 3.000 людей. Страти неприятеля є рівнож знатні. — Бюро Райтера доносить під д. 31. серпня, що борба триває дальше, хоть не з такою вже інтензивністю. Япанці посувають ся в напрямі лівого російского крила. В борбі бере участь по обох сторонах пів мільона вояків з 1300 гарматами. Всі війська беруть участь в борбі. — Рос. телегр. агенция доносить з Мукдену з того самого дня, що минулої ночи переїхав поїзд з 200 япаньскими полонниками в напрямі на північ. Очікують ще другого такого поїзду. Як зачувати, Япанці кілька разів виконували атаки на багнети, але за кождим разом на цілім фронті відкидано їх. Неприятель повіс величезні страти в людях і стратив також поверх 40 гармат. Наші страти ще не звісні.

3 Порт-Артурса.

З Чіфу подають звістки про облогу з наслідком там числа «Нового Краю» з дня 26. серпня. Від трех днів триває сильний атак неприятеля на кріпость. Дня 23. вечером ударили Япанці з великою енергією на сильний форт Каредонтви, на правім російським крилі, при тім дерли ся на гори, як Індіяни і мимо нагального російского огня додержали ся до рівнини перед фортом. Звідтам підняли новий атак, однак їх змів сильний російський огонь. Тільки один япаньський відділ, машеруючи по трупах своїх товаришів дістав ся до форту, але оборонці форту відперли єго багнетами. Неприятель одержав підмоги і виконав новий штурм, але Росіяни відперли єго три атаки. Япаньська артилерія стріляла гранатами понад голови власних колюми, щоби пригадати їм обовязок, що мають або побідити, або згинути. Російська залога форту зажадала підмоги на случай, колиб неприятель виконав дальший атак, однак до сего не прийшло. Огонь артилерії з обох сторін був завзятуций. Капітан Лебедієв, який проводив відділом маринарки, стояв на мурі і звиш 20 Япанців застрілів з револьвера. Неприятель через піраміди убитих старав ся дотерти ся під мур. В часі третього атаку згинув кап. Лебедієв. Ген. Горбатовский перебув шість безсонних ночий на окопах і управляв особисто російським огнем. Япаньські гранати вирядили в фортах великі шкоди, так що ген. Горбатовский дав воякам розказ скрити ся в окопах. О год. 10. рано япаньська гірська артилерія усталила ся так, що Росіяни могли єї успішно обстрілювати. В полудне два япаньські відділи, один за Цукровим горбом, другий коло велізничого мосту цофнули ся під сильним російським огнем. О год. 2. пополудни Япанці розпочали з 12 гарматами марш на Палінчен і коло год. 6. розпочали атак, однак їх відперто. Капітан Стеніновский ударив на неприятеля, щоби відперти япаньські батерії.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновленні передплати, зглядно о вирівнанні залеглостий та о приєднуванні нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Самуїла прор.; рим.-кат. Юста. — В суботу: руско-кат. Тадея апост.; рим.-кат. Ізабелі, Воронисл.

— **Президент міністрів др. Кербер** був нині рано при посвяченню нового будинку промислового музею і промовляв на с'їм торжестві. Опісля др. Кербер звидів польський театр, а в полудне був в краснім базарі, почім поїхав до народного касина на сніданє, дане през. Львова дром Малаховским.

— **Вистава фантової лотерії** львівського «Сокола», отворена в пасажи Миколая що дня до неділі вечером від 8½ год. рано до 9½ год. вечер — заслугує на то, аби єї оглянути. Много гостей приносить з собою на виставу нові фанти. Нині рано вложено між иншим гарну макату (дар п-ни Одарки Озаркевичівної) і містерно виконану коробку на напірси (дар п. Гнатишака). Вступ на виставу коштує 20 с, для шкільної молодіжї 10 с.

— **Руска бурса в Кіцмани** вже отворена від дня 1. вересня і прийме двадцять незаможних селянських хлопців. Ціну удержання мож буде оплачувати грішми або в натураліях. Кошти удержання, розуміє ся, умірквані, опреділить ся при вписі учеників. Зголошувати ся в тій справі можна до д-ра А. Воевідки або судії Осипа Бурачинського. Кождий ученик, що буде прийнятий до бурси, мусить мати своє шмате, ручник, убрание і сінник. — Ось і приступає громада кіцманських Русинів до заснованя бурси, що стала би помічною нашій убогій молодіжї, яка побирати буде науку у новій нашій гімназії. Говорити про потребу вишого образования для нашої молодіжї хіба вже не треба. Не треба згадувати й сего, що уділене помочи нашій молодіжї не лиш справа гуртка кіцманських Русинів, але цілого нашого інтелігентного загалу. А до єго жертволюбности приходите нам відкликати ся тим більше, що уладженє бурси і введење єї в житє є полченє з коштами, які переходять спроможність вашої громади! Оттому то просимо щедрою рукою посилати датки на нашу бурсу на руки одного із названих вже членів заряду нашої бурси. Нехай на се сьвяте діло ніхто не жалує своєї лепти, бо кождий даток пожертвованій на образование молодіжї се капітал, із якого процент буде колись побирати нарід цілий, здобуваючи собі що раз краешу будучиїсть! — *Від управи рускої бурси в Кіцмани.*

— **Нарада в справі станового орґану руского учительства** „Промінь“ відбуде ся в неділю дня 4. вересня 1904. точно о год. пів до 11. передполуднем в Чернівцях в сали «Народного Дому» (ул. Петровича ч. 2.), на котру всіх дотеперішних членів видавничого комітету «Проміня», членів екекутивного комітету першого руского учительского віча, як також відпоручників «Руского Товариства педагогічного» і «Рускої Школи» і їх філій уклінно запрашаємо. Відповідно до ухвал, які запали на першім вічу руского учительства, має ся на сій нараді вибрати редакційний комітет з Галичан і Буковинців і обговорити справи і спосіб дальшого веденя редакції «Проміня». З огляду, що сі справи є для руского учительства обох країв незвичайно важні, просимо о як найчисленнійшу участь. — *Редакция „Проміня“ в Вашківцях н. Ч.*

— **Іменованя.** Міністер просвіти надав дійсним учителям посади в гімназіях: Юліюсови Лятковскому в Золочеві і Кар. Ніклови в Новім Санчи, та іменовав дійсними учителями тимчасових учителів в гімназіях: Евгена Даниловича в польській гімн. в Коломиї, Михайла Галуціанського в Золочеві, Станислава Людкевича і Станислава Намисла в рускій гімназії в Перемишлі, Богуслава Бутримовича в Тарнові, Генриха Дембского в Ряшеві, Петра Яворка в Тарнові, Віктора Калиновского в Бережанах, Войтїха Кравецкого в Н. Санчи, Брон. Станкевича в Бокні, Івана Свисталового в Золочеві, Брон. Шубу в Станиславові і Ант. Бартчака в реаль. шк. в Тарнові а Густ. Отшембу в реаль. шк. в Ярославі.

— **Вписи до руского Висшого Інститута музичного** відбувають ся в комнатах „Рускої Бесіди“ (Ринок ч. 10) щоденно від 6. до 7½ год. вечером, в неділі і рускі сьвята від 11½ до 1. год. в полудне.

— **Гімназия в Бродях** є одною з двохнімецьких гімназий в Галичині, однак єї директори і професори звільна вводять в ній самовільно польске урядованє. До спольщеня сєї гімназії приложили руку також вшехпольскі академики і скликали на день 28. м. м. віче в Бродях. Референт акад. Ляшкевич представив на вічу історію сєї гімназії і поставив резолюцію, аби з огляду,

що брідска німецька гімназия ширить германізм і австрофільство(!), перемінити єї на польську. По референті забрав голос акад. Марко Бардах і предложив внесене, аби віче жадало переміни німецької гімназії в Бродях на руску і польську з паралельними класами, з яких опісля могли би утворити ся дві самостійні гімназії. Однак вшехпольяки, маючи більшість, ухвалили резолюцію поставлену акад. Ляшкевичем. Проти сєї ухвали внесли присутні Русини протест устами акад. Лесюка. По запротоколованю того протесту віче замкнено.

— **Московскі напасти на кордоні.** З Гусятина доносять N. Reform і: Москалі почали не на жарт напастувати жителів тутешних околиць на граничнім полюсї. До села Вільхівчика, віддаленого о 3 км. від Гусятина, заходять дуже часто московскі салдати зпоза Збруча і напастують селян на поли і тяжко їх побивають. Перед кількома днями знова один москаль-«обездчик» стрілив до працюючих селян на поли і мало шо не застрівив одного чоловіка, бо куля перешла сорочку. Того самого дня купав ся в Збручи писар тутешного нотаря, а той самий салдат стрілив двічі до него, а купаючий ся виїшов живий з води лише тому, що умів добре нуркувати.

— **Вісти з Америки.** Редакция місячного видавництва в Спол. Державах н. з. «Слово» розписала конкурє на допись під заголовком: «Як наші люди сьвяткують неділю?» Трох дописувателів, котрі опишуть найкрасше, дістануть нагороду, кождий після вартости дописи. — Амер. «Свобода» оголошує отсю осторогу перед еміґрацією до Америки: Еміґраційний уряд на Еліс Айленд завернув до Європи знова много осіб, котрі не мали потрібної суми грошей на подороже до місця призначеня, не могли достаточно вилегітимувати ся, або були за старі або хорі і могли стати ся тягаром для суспільности. Взагалі завертають звідси кождого, хто не має тут родини або знакомих, до котрих міг би удати ся. Між заверненими до Європи є одна жінка мабуть божевільна, убрана в балеву сукню, а центя при душі не має; є оден молодець, котрого вислав батько до Америки, аби тут троха устаткував ся і научив ся працювати а не марнотратив батьківського маєтку; є кількох Німців, у котрих знайшли лікарі різні хороби очей і т. д. Взагалі треба бути дуже обережним тим, що вибирають ся до Америки і не скорше вибирати ся в дорогу, доки не засягнуть докладних відомостей.

— **Смерть в огни.** На двірскім обшарі в Сідлицях, станиславського повіта, вибух оноді в ночи огонь в хаті слуги Левіцкого від полишеного каганця. Огонь обняв найперше ліжко, де спало трое дітий. Уратовано з них лише наймолодш., а обоє старших, 5 і 7-літнє, згинули. — В Берестянах, самбірського повіта, згоріли оноді чотири господарства, а в огни згинуло двоє дітий, про яких ратуючи забули. Се наслідки недостатчі по наших селах зорґанізованих пожарних сторожий.

— **Обираданє скарбонюк.** Злодії викрадають із церковних скарбонюк крейцарі в той спосіб, що витягають їх пасками паперу намащеними клеєм. Щоб від сего захистити ся, треба зробити ось що: До скарбонюк вешпає ся дуже мідного піску на висоту двох-трех палців. Гроші вкинені до скринки поринають в пісок, а злодій буде мусів по докованю своєї операції вдовольти ся лише піском, що попріялилює ся до наклеєного паска. Такий спосіб поручає «Frankf. Ztg».

— **Угорскій язык в армії.** Дневник війскових розпорядків оголосив розпорядок міністерства війни в справі уживаня угорської мови у внутрішній службї команданти відділів і війсковими властями в зносинах з цивільними властями і особами. Сей розпорядок постановляє: 1) Всі начальники війскових властей і інституцій та маринарки, де небудь они є, мають приймати урядові письма і поданя поодиноких осіб в угорскій мові. Не вільно відказати прийнятя урядового письма тому, що оно не писане в німецькій мові. 2) Війскові відділи, які доповняють ся з країв угорської корони, без огляду на те, де они розміщені, а також тамошні доповнюючі команди мають вести службову переписку з угорськими властями цивільними в угорскім азиці. 3) Всі инші під 1) і 2) ненаведені війскові власти, если находять ся в краях угорської корони з виїмком Хорватії і Славонії, мають переписувати ся по угорски з всіма угорськими цивільними властями.

— **Холера в Перзії і в Росії.** На холеру померло доси в Перзії поверх 20.000 осіб. Если возьме ся під розвагу, що в перській столиці Тегерані, в якій живе 100.000 душ населеня, а як деякі статистици подають, аж 300.000 жителів, панують страшні неприяток і бруд, то можна вносити, що жертв холери було там далеко більше чим 20.000. Холера вибухла найперше в Тегерані, а звідтам рознесла ся по цілій Перзії. До сего причинила ся та обставина, що Перзї ховають померших на спільних цмянтарях в деяких містах як Мастеда, Гарозаму і в Кебалі на туредкій області. Мастеда і Гарозаму лежать на російській границі і тому звідтам перенесла ся

ся холера до закаспійского округа в Росії. В Мерві занедужало на холеру 53 вояків, а 9 з них померло. З цивільного населеня занедужало 13 осіб. До Мерви заволікли холеру козаки, які стережуть кордону. Аби ся грізна пошесть не рознесла ся дальше, заряджено карантанну в Красноводску, порті на Каспійскім морі, а відто в Баку зроблено лікарську стацію для приїзних з Перзії і з місцевостей навіщених холерою.

— **Еміґрация з Франції.** Немале вражінє в правительственных кругах Франції викликала безнастанна еміґрация Бретонців з Франції до Канади і Спол. Держав північної Америки. Міністер внутрішних справ візвав префектів північної Франції, аби через анкети Бретонців провірили, чому Бретонці їдуть радше до Америки чим до Альжиру, де поселенці мали би опіку французского правительства. Еміґрация з Бретонії дасть ся відчути Франції тим більше, що се одинока французска провинция, де число народин перевищає число смертий.

— **Міжнародний конгрес огневих сторожий** покінчив оноді свої наради в Будапешті. Між иншим ухвалено звернути ся до правительства, щоби по зможі заняла ся дослідом хемічних средств до гашеня огню, щоби в кождій фабриці була сторожа огнева, утворена з урядників і робітників, як рівнож щоби кожде правительство звертало більше уваги на будову домів і фабрик, котрі по більшій часті будувє ся против найпростійшого знаня о розширюваню пожежі. По театру мають декорації бути зроблені в незапального матеріялу і мають бути заведені автоматичні дзвінки сигналові.

— **Відкритий скарб.** Недалеко Йоганесбурґа в Трансвалі найшов Бур Кемп законаний скарб вартости чверть мільона фунтів штерлінґів. Є се скарб Трансвалю, укритий перед наїздом Англіїців. Половину найденого скарбу взяв Кемп а половину англійске правительство.

— **З япанської педагоґіки.** В япанських шкільних сьвідощтвах нема так як у нас рубрики «обичай» а є замість того рубрика «склонність», бо після япанських педагоґічних поглядів обичай учеників не повинни підлягати осудови учителів, бо они є наслідком характеру і вихованя шкільної молодіжї. В рубриці «склонність» учитель обовязані вписувати, до якого предмету або до якого занятя вже змалку проявляє ученик цікавість, щоби потім улекшити єму вибір заводу, до котрого він чує нахил. Если приміром ученик вже в наймолодших літах любить будувати дома з глини і каменя, то є обовязком шкільної управи прийти єму з помочю, щоби по укінченю школи міг вписати ся на техніку. Дітвак, котрий з раних літ мріє про се, щоби зістати лікарем, если єго нахил до медицини стверджують сьвідощтва, може надїятися, що буде прийнятий до медичної академії. Самопорятно, що є й такі ученики, що не проявляють жадного нахилу до якого небудь предмету чи занятя або дуже часто сєй нахил зміняють, то все те точно вписує ся в рубрику «склонність».

— **На острові Гаїті** тамошні жителі переслідують страшенно Сирийців. З міста Архарс товпа вигнала 100 родин Сирийців, зрабувавши вперед їх торговлі і-мешканя. В уличних борбах бере також і війскоє участь. В многих місцевостях загрожені також і чужинці. Американський конзуль зажадав рішучо від тамошного правительства оборони чужинців і в сєй спосіб забезпечив їх жите і маєток.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержувану Тов-ом педагогічним і присилайте постійні жертви! Вписуйтесь громадно в члени сего Товариства і впривуйте залеглості. Висове вносять 1 К. Пренумеруйте часопись для дітий „Дзвінок“ і часопись „Учитель“, так щоби они могли при більшім числі передплатників стати на ще висшим щєбли і відповісти всім бажаням сьвідомих читачів. Адреса касиєра: А. Алиськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

— **Дрібні вісти.** Президент м. Львова др. Малаховский запросив всіх соймових послів в міської курий на нараду на день 8. с. м. — У Львові помер Юліян Фомфара, інспектор львівської ради шкільної окружної, в 55. році жита.

— **Важно для катехитів і народних учителів.** Одинокий підручник до науки релігії в народних школах, т. з. Практичний провідник для катехитів в трох частях, уложив о. Евгений Гузар — поручений Радою шк. кравкою в урядовім дневнику з д. 27. липня с. р. до шкільних бібліотек — можна набувати в книгарни ім. Шевченка і Ставропігійській по ціні 4 К 80 с. без почт. пересилки. Народні учителя можуть купити єю книжку по ціні 3 К з почт. пер. у автора, ул. Длугоша 17.

Телеграми

в дня 1. вересня

Відень. З купелевої місцевості Ельстер доносять, що звідтам утікла кн. Людвика Кобур-ска з якимсь мушкетером Гезою Маташішом.

Петербург. «Русское Слово» доносить з Одеси, що там кружляє чутка про отворене порту в Одесі для всіх держав.

Шангай. Бюро Райтера доносить з Тамінфу, що знова дає ся замітити сильний рух боксерів. Віцекороль Юаншкіай зарядив, аби китайське військо забезпечило католицькі місія перед нападом боксерів.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Місця господині в святих домі глядає особа образована, середних літ. Ближше можна розвідати у п. Ясінського, кравця у Львові, ул. Боїмів 4. (6—10)

Братя Терціярі св. Франца

(у Львові, ул. Клепарівска ч. 15) займають, переважно в зимовій порі, убогих працюю при виробі меблів гнутих із сирого матеріалу (огивльовані, полігуровані, вишлітані і складані). Ті меблі, старанно і тривало зроблені, продає ся по приступних цінах. В вартатах Братів Терціярів можна також направляти меблі. Меблі до направи або закуплені привозять і відвозять висилані вози або носять убогі діти остаючи в тим заведеню. (10—10)

Читайте!

Читайте!

Нові видані Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано семи днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИЯ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10.).

Найновіший твір

Л. Лопатинського

ПАРАЦЯ

комедія в 3 актах зі сльвіами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним іовіальним гумором і жвавим діяльгогом. Ся комедія збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упростіженім недотепою, але противно має нагоду посьміятися ея трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить в собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика **С. Горука** у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„Дністер“

стоваришене зареєстроване в обмеженому порукою у Львові, ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тільки обезпечені тривало в „Дністрі“ від огню. Членський уділ 50 К можна зложити в ратах; висове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затигати **ПОЗИЧКИ** на 6% за предложенем відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦІЯХ і інших купні землі нехай купуючі звертають ся за позичками до „ДНІСТРА“.

ВКЛАДКИ щадничі приймає Товариство на 4%.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від уділів а часть зиску призначує ся на добродійні цілі; дотепер уділено на церкви, бурси, школи і т. и. 18.385 К.

Стан 31. маі 1904:

Вкладки	1,698.746 К
Уділи	115.947 К
Фонди резервові	23.522 К
Позички	1,403.472 К
Цінні папери, льок. в банках і на рах. біжучий	506.994 К

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1. мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять /о Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:20	до Іцкан, Яс, Букарешту, Жидачева, Потутор, Керезмезе, Чорткова (від 1/2—3/4), Сучани
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делатина (чер. Коломню 1/2—3/4 вкл. в нед. і сьвята), Керезмезе (1/2—3/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Гусятина, Чорткова
7:30	з Рави руської, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобича, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачева, Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Ясла, Осьвєнцима
8:10	з Станіславова, Жидачева, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мезельборча, Пешту	10:35	до Тернополя, Потутор
10:02	з Стрия, Борислава	10:45	до Черновець, Делатина, Заліщик, Новоселіці
10:02	з Рашева, Любачева	10:50	до Белця, Сокала, Любачева
11:25	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	1:55	посл. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посл. Іцкан, Яс, Букарешту, Потутор, Калуша, Жидачева, Чорткова, Влжниць, Керезмезе
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Салча, Ріманова, Івонича, Сянока, Хирова	2:55	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіцмана, Новоселіці (через Жучку, Влжниць)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі (від 1/2—3/4 вкл.), Скольного (1/2—3/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посл. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	3:30	до Рашева, Любачева, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (1/2—3/4 вкл.), Скольного (1/2—3/4 вкл.)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:03	з Сокала, Белця, Любачева	5:55	до Коломиї, Жидачева
5:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліщик, Гусятина, Іваня пустого, Скали, Копичинців	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Салча
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвєнцима	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:50	з Іцкан, Жидачева, Новоселіці і Сучани	7:05	до Рави руської, Сокала
8:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Букарешту, Чорткова, Потутор, Жидачева (1/2—3/4 вкл.), Гусятина, Керезмезе, Калуша	10:05	до Перезишля (1/2—3/4 вкл.), Хирова, Н. Загіря
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Вроцлава, Варшави, Праги, Осьвєнцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делатина, Сучани
10:00	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Кракова, Відня, Вроцлава, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Іваня пустого, Гусятина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова, Іваня пуст., Скали, Гусятина, Потутор
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава	11:05	до Стрия
12:20	посл. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Рави руської, Любачева (що неділя)
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Салча
3:25	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	2:51	посл. до Іцкан, Яс, Букарешту, Чорткова, Керезмезе (від 1/2—3/4 вкл.), Сучани, Кіцмана
		4:10	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Івонича, Осьвєнцима
			з двірця „Підзамче“
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ і Бродів	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Чорткова
2:15	посл. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Чорткова	10:52	до Тернополя, Потутор
5:06	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Бродів, Грималова	2:09	посл. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Копичинець, Гусятина, Грималова, Скали, Іваня пуст.
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Іваня пустого, Скали, Гусятина	9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	11:24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Заліщик, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Грималова.

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович 6:42, 7:30 рано, 11:45 перед полуд. 3:00, 4:30 і 5:43 пополудн. 7:54 і 8:59 вечером, (до 11/9 вкл.)
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером (від 1/5 до 30/1 вкл.), 10:40 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і сьвята).
зі Ширця 9:35 вечер. (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і сьвята).
з Любіля вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і сьвята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рїкнить ся від часу львівского о 86 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 86 мин. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обсьєдено рамками. — В місті продає білети звичайні агенція часоний И. Ст. Соколовского пассаж Гавемана 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє поспєшиє в справах залізнич., продає білети всякого рода і розклади їзди, в годинах урядових від 8. рано до 3. пополудни, а в неділі і сьвята від 9. рано до 12. в полудне.

Відходять з головного двірця:

до Брухович 5:48 рано, 9:30 і 10:50 передполудн. 1:05, 3:35 і 5:05 попол., 7:05 і 8:04 веч. (від 8,5 до 11/9 вкл.)
11:10 в ночи (що неділя).
до Янова 6:50 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/3 вкл.) 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і сьвята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 пополудни.
до Ширця 1:45 попол. (від 1/5 до 11/9 вкл. в неділі і сьвята).
до Любіля вел. 2:15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в неділі і сьвята).